

SÜMEGE ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.</p>	<p>Előfizetési árak: Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K. — Egyes szám ára 20 fillér.</p>	<p>Hirdetések egység szerint. A nyílt tér sora 1 korona.</p>
--	--	---

Sútba!

A Sümege és Vidéke megjelenésének kezdő éveiben sürgette, hogy a vármegye alkosson építő szabályrendeletet. Sürgette a közegészség, köztisztaság, közrend és a községek csinosodása szempontjából. A témát átvették a többi megyei lapok is, a kérdést napirenden tartottuk s ennek eredménye a vármegyének építő szabályrendelete.

Ez a szabályrendelet építés tekintetében egyes nagyközségeket is városi jelleggel ruházott föl. Ezeknek azután elrendelte, hogy tartoznak az uccavonalakat szakértő mérnökkel megállapíttatni, ezt a főszolgabíró az államépítészeti hivatal mérnökével felülvizsgálattatja s ennek véleménye alapján jóváhagyja. Ha pedig ez megtörtént, ettől eltérni többé nem szabad.

A vármegye Sümeget is ama községek közé sorozta, amelyek építés szempontjából városi jellegűek. A község Kell Dezső mérnökkel elkészíttette az uccavonalak térképét s ez annak rendje-módja szerint megerősítést is nyert.

Ez a térkép vagy négy ezer koronájába került a városnak. Anyagi erejéhez mérten bizony csinos összeg.

Meg van hát a vármegye építő szabályrendelete, meg az uccavonalak térképe, hanem Sümegeben úgy látszik ez is csak papíron van meg. Ezt a következő esetből látjuk mi és írjuk ide, hogy lásd te is, jámbor olvasó és türelmes adózó polgár.

Ott a templom ucca és az Alsó tér sarkán Holba József régi háza helyébe újat épített. A ház homlokfalával kilébb szeretett volna jönni, mint a térkép s ennek alapján a vármegye építő szabályrendelete megengedi. Az elüljáróság, ezt nem engedte meg, hanem a képviselőtestületnek május 9-én tartott gyűlése elé terjesztette. A képviselőtestület egyhangúan kimondotta, hogy a térképtől való eltérést nem engedi meg s Holba Józsefet kérelmével elutasította. Egyebet nem is tehetett, mert a szabályrendelet 21-ik szakasza elrendeli, hogy a jóváhagyott uccavonalaktól eltérni nem szabad.

Azonban mi történt?

A határozat után hamarosan kiment a város úgynevezett *szépészeti* bizottsága a helyszínére, ott sútba dobta a térképet, a vármegye szabályrendeletét, fölébe kerekedett gazdájának, a képviselőtestületnek s egyszerűen megengedte, hogy a ház homlokfalát kilébb építsék.

Köszönjük szépen!

Azonban tisztelettel kérdezzük a szépítő bizottságtól:

1) Mire való a vármegye szabályrendelete?

2) Mire való az uccavonalak térképe?

3) Miért kellett kidobni ezért vagy 4000 koronára rugó összeget?

4) Mire való a képviselőtestület határozata?

Hát így se igazgatni, se rendet tartani nem lehet.

Ha a bizottság úgy jár el, hogy esetről-esetre állapítja meg az uccavonalakat, akkor jámbor igyekezet marad minden jóakarát, uccáink a jövőben is csak olyan girbe-görbébe épülnek, mint ahogy a multban történt.

Szerencsére az adott esetben nagyobb baj nem származhatik a bizottság engedékenységéből, mert az uccavonal nagyon rövid, másrészt az ucca elég széles s azt az elcsipést könnyen elviselheti.

De mégis tiltakozunk a bizottság önkényes eljárása ellen. Tiltakozunk a jövő szempontjából is és megkívánjuk tőle, hogy a főnálló törvényes rendelkezéseket respektálja.

Együttal reméljük, hogy az adott eset nem szolgál precedensül a jövő-

Szinészházasság.

Komoly, legális házasságról volt szó. Két szerető szívnek törvényes frigyéről. A szerelmenek első szála a kulisszák félhomályában kuszálódtak össze, mikor Tarnay Jóska, a bonviván és Ilsa Jolán, a fiatal hölgy a jelenését várta.

Ilsa Jolán jó hírnevéhez a gyanu árnyéka sem fért. Sőt, ami a gyanu árnyékánál veszedelmesebb, Vastagné a drámai anya nyelve sem. Pedig ez a derék úrnő ritka intuitívással és bámulatos memóriával tartotta számon harminc év óta pályatársnőinek valamennyi botlását. Valósággal lajstromozta, leltározta és raktározta a botlásokat. Nagy gyűjteménye volt belőle. És ha kellett, — azaz, ha nem kellett is — úgy idézte az egyes botlásokat, dátumszerűen, mint a történelem professzora a marathoni csatát vagy a szatmári békét.

De Ilsa Jolánra vonatkozólag nem minden keserűség nélkül így nyilatkozott:
— Nem hallottam, nem tudok róla semmit, abszolút semmit.

Annál több volt Tarnay Jóskának a rovasán. Ez a fiatal, könnyűvérű színész javíthatatlan szoknyahős hírében állott s mikor, szemére hánytorgatták, szinpadi emfázissal kezét szívére téve, így kiáltott fel:

— Egészen a Stuart Mária esete: jobb vagyok híremnél s talán jobb Stuart Máriánál . . .

És mégis mikor hírül adta, hogy Ilsa Jolánt feleségül veszi, a gratulációk őszintén omlottak feléje. Még a rettenetes nyelvű drámai anya is összeillő párnak mondotta őket, akiktől nem sajnálja a szinpadi anyai áldást.

Másnap tizenegy órára volt az esküvő kitűzve. (Notabene a polgári kötés előtti időben történt.) Az igazgató az öreg Nyiry, a legszebb atillát választotta ki a ruhatárból, hogy méltóan feszülhessen mint nász-nagy a templomban.

A közönség soraiban is élénk érdeklődés mutatkozott a művészi frigy iránt.

De a dolog nem ment simán. Történt ugyanis, hogy az esküvő előtti napon Tarnay Jóska, a vőlegény, a színházban találkozott egy kedves iskolatársával, a csákosai jegyzővel. A találkozás öröme elhatározta, hogy együtt vacsoráznak, sőt ünnepet rendeznek a vacsorából, a legényéletől való bucsuzás ünnepe.

Úgy is történt. A város szélén volt egy kis vendéglő, hol a csákosai jegyző kocsija állott. Ott mulatott a vidám kompánia éjfélig. Nagyrésze aztán szépen hazament, csak a két iskolatárs maradt együtt s még jó sokáig elbeszélgettek a gimnáziumi életről, az öreg professorokról és a többiről.

Már szürkülni kezdett a nyári égbolt, mikor a csákosai jegyző hirtelen befogatott.

— Sietnem kell — mondotta, — mert reggel a szolgabíró vár.

Megölelték egymást és a jegyző elhajtattott.

A fiatal bonviván ott állott a kocsi tágas udvarán. Gondolkodott egy ideig.

— Most hazamenjek, meglátják, hogy hajnalban . . . ez nem illik az esküvő napján . . . de az bizonyos, hogy álmos vagyok . . . Jó lenne egy kissé ledölni . . . Ha csak egy órára is . . .

Körülnézett és megpillantott az udvar közepén egy hatalmas szénás szekert. Pillanatig sem habozott, macskagyességgel felkúszott a széna tetejére, feje alá csapta puha kabátját, magába szitta a friss szénaillatot és két perc múlva elaludt.

Mikor felébredt, bámészan tekintett körül. Akármerre nézett, nem látott egyebet, mint végtelen síkságot, itt-ott egy kis délibábot és messziről egy-egy toronynak csillogását a napfényben . . .

Hogy került ide? Mi történt vele? Semmi egyéb, minthogy kivitték a szénás szekeren a meszre tanyára. A szénás szekér gazdája maga is nagyot csodálkozott, mikor a ritka vendég leereszkedett a széna tetejéről.

Csakhamar tisztában voltak a helyzettel. A derék tanyásgazda tréfás oldaláról fogta fel a dolgot.

— Hát a fuvarért nem kérek semmit, ha egyéb baj nincsen.

— Dehogyan nincs — mondotta kétségbeesett arccal — nekem ma délelőtt esküvőm van.

— Az nagy sor.

ben előforduló építkezésekre s a bizottság ezután szigorúan a térképhez alkalmazkodva jár el munkájában. Már csak azért is, mert a térképtől a képviselőtestületnek sincs joga, hogy eltérjen, annál kevésbé annak a bizottságnak, amely a képviselőtestület kebléből született.

Magyarország mezőgazdasági politikája.

Magyarország mezőgazdasági politikája címmel vaskos füzetet kaptunk a földművelésügyi minisztériumtól. Ez a minisztérium munkásságának három évi sommázását azért adja közre, mert az a felfogás vezeti, hogy a helyes irányban való előrehaladás és sikeres munkálkodás fontos eszköz, sőt elengedhetetlen feltétele az, hogy időről-időre megálljunk és a befutott útra visszatekintsünk. Nemcsak a jövőben való reményt és bizalmat meríthetünk a mult eredményeiből, hanem ezek szolgáltatják a legbecselesebb útmutatásokat is a jövő teendőire nézve, mert belőlük állapíthatjuk meg azt: mily közel vagy mily távol vagyunk célunktól és mily feladatok a legfontosabbak célunk munkálása szempontjából.

Ennek az igazságnak köszöni a munka létrejövetelét. Feladata: visszazapillantani a földművelésügyi tárca utolsó három évi működésére. Célja: megmutatni, hogy mi történt ez idő alatt, azért, hogy egyrészt a jövőben megoldandó feladatok annál világosabban álljanak előttünk, másrészt pedig mód nyujtassék az illetékes köröknek a tárca működését illetőleg a tárgyilagos hozzászólásra.

A szociális téren reá váró kötelesek teljes tudatában igyekezett a tárca ezeknek megfelelni és a termelési ágak fejlesztésénél is abból a szempontból indult ki, hogy a mezőgazdaság fejlesztése csak úgy nyug-

szik szilárd alapon, ha a földet közvetlen megmunkáló munkás és kisbirtokos is minél nagyobb hasznát látja a mezőgazdaság produktivitása emelkedésének, magyarázza meg a mezőgazdasági munkástügynek és a birtokpolitikai kérdéseknek az előtérbe nyomulását. A törvényhozás fontos intézkedései jelzik az e téren kifejtett működést. Ebbe a korszakba esik a gazdasági munkaházokról szóló törvény, valamint a cselédtörvény meghozatala, hasonlóképpen a birtokrendezésről szóló fontos törvények megalkotása és a birtokpolitika új fejlődésének korszakát megnyitó telepítési és ingatlan feldarabolási törvényjavaslat kidolgozása.

Szociális feladatai mellett, egyes a nemzet életgyökereit alkotó gazdasági ágaknak a gondozásáról sem feledkezett meg, a tárca; az állattenyésztés fejlesztéséről és a borhamisításról szóló törvények meghozatala, a takarmányhiány enyhítésére irányuló akció, az állati oltóanyagok állami termelésére, az öntözés fejlesztésére, a növények állati és növényi ellenségeinek irtására vonatkozó intézkedései épp oly kétségtelenül bizonyítják ezt, mint a sikeres termelés alapfeltételét alkotó gazdasági szakoktatás kérdésének folytonos fejlesztése, melynek érdekében a földműves iskolák számát gyarapította, a vállás- és közoktatásügyi miniszterrel egyetértőleg a gazdasági népiskolákról szóló törvényjavaslatot előkészítette, a gazdasági tanintézeteket átszervezte; fejlesztette a kertészet és erdészeti szakoktatást, föllendítette a népies szakirodalmat és a katonák gazdasági oktatásáról gondoskodott.

A tárca sokoldalú működését nagy vonásaiban is vázolni, nehéz. A fentiek kiegészítéseképpen csak a gazdasági termények értékesítésére nézve oly fontos vízi halózat-kiépítést célzó a vízi beruházásokról szóló törvényjavaslatot és a tárcának azt a törekvését kívánjuk felemlíteni, mely az

Ausztriával létesített kiegyezésnél és a külföldi viszonylatokban a magyar mezőgazdaság értékesítése számára piacot biztosított, anélkül, hogy hazánk mezőgazdaságára zúdította volna a külföld versenyét.

Hogy a földművelésügyi minisztériumban tervszerű és becsvágyó munka folyik a magyar földszeretetének jegyében, — azt eddig is tudtuk. De hogy mily elágazó ez a tevékenység, azt ez alkalmi műből fogják meglátni az érdekeltek. Ennek a könyvnek adattára beszámoló, s egyben a mezőgazdasági haladás tükröire. Tekintsünk bele sokan, mert nagy tanulságokkal szolgál.

Az adóügyi jegyző fizetése.

A szegény embert az ág is huzza.

A szegény községet is.

Huzza sümegét is. Mert hát Sümeg, bár fél millióra rugó alapítványa van, mégis szegény község.

Sok kiadás huzza községünket olyan is, amelyeket tulajdonképpen állami funkció ró reá. Pl. az adóügyi jegyző munkájának javarészét az állam javára szenteli. Persze, úgy van ez más községekben is. Csak hogy más községek ezen a címen támogatást nyernek. Az adóügyi vagy a segédjegyző fizetésének legalább felét az állam fődözi.

Sümegnek azonban nem ad egy fillért sem.

A képviselőtestület abban a biztos reményben szervezte az önálló adóügyi jegyzői állást évi 1600 K fizetéssel és 300 K lakaspénzzel, hogy ennek felét majd megadja az állam. Folyamodtak is érte. De hát elutasította a belügyminiszter a kérvényt.

Igy az egész teher a város vállára szállott.

Ebből aztán a multra nézve — mint halljuk — 3200 K deficitje van a városnak. Mert a biztos reménységben évről évre belevették a 800 korona hozzájárulást a költségvetésbe, azonban mint említettük, nem kaptak egy icipici fillérkét sem.

Ez a 3200 korona deficit most a jövő év terhére esik. Ez maga 8 százalékkal föl-

— Tizenegykor a templomban kell lennem. A gazda a nap felé fordította a tekintetét, aztán egy asztronomus biztosságával így szólt:

— Abból bajosan lesz valami. Tizenegy órának alig van egy fél óra hujja... Innen pedig a legjobb hajtással is két óra kell, mire beérünk.

— Nohát akkor sietni kell.

A gazda emberséges ember volt, nem nógatta magát, hamar lehányták a szénát, pihent lovakat fogott be és hajtottak a város felé.

A násznép pedig ott várakozott a templom előtt. Elinte türelmesen, aztán egyre fokozódó türelmetlenséggel. A tisztelendő úr minduntalan kérdezte, hogy megérkezett-e már a vőlegény.

Mikor a delet elharangozták, az igazgató sűrűn pislogott, aztán megszólalt:

— Ebből az esküvőből sem lesz prédikáció halott.

A drámai anya kategorikusabban nyilatkozott.

— Megszökött a gazember! Sejtettem, azaz tudtam... mindenesetre megmertem volna esküdni rá... Nem az első eset prakszomban...

És hamarosan citált egy csomó analog esetet.

Csak a menyasszony őrizte meg nyugalomát. Akármit beszéltek is, egyszerűen mosolygott. Biztos volt, hogy vőlegénye meg fog érkezni. A szíve tudatta vele, hogy az emberi elvetemedettségnek az a mértéke nem lehetséges annál a derék fiúnál, ki még tegnap is a világ legboldogabb emberének mondotta magát.

Ez a nyugalom izgatta, ingerelte a drámai anyát.

Szinte gyűlölködve nézte a menyasszonyt. Hogy tud így bizni, hinni... annyi keserves csalódás után, ami őt, tudniillik a drámai anyát érte. Nem is tudta megállani, hogy ki ne fakadjon:

— No, te megjárta... Azaz gratulállok... jobb, hogy most szökött meg, mint az esküvő után két héttel...

Alig mondta ki ezeket a lesújtó szavakat, mikor parasztszekér robogott a templom elé. A parasztszekérről a fiatal bonviván, a vőlegény ugrott le az izgalomtól kipirult arccal.

Odarohant a menyasszonyhoz, kezet csókolt és harsányan kiáltotta: — Ha úgy teszszik, mehetünk.

Az álmétködő násznép némán követte

őket, negyedóra mulva, mint férj és feleség jöttek ki a templomból...

Csak azután beszélt el éjjeli kalandját a fiatal férj... Mindenki mosolyogva hallgatta... Még a drámai anya is kibékkült azzal a keserű gondolattal, hogy az egyszer hibásan jósolt. Aztán gyöngéden kiszedte a fiatal férj hajából az apró szénaszálakat... és sok boldogságot kívánt neki.

A lakodalmat este az igazgató lakásán ünnepelték meg. Természetesen sokat mulattak a szénás szekéren, melynek csaknem végzetes szerepe jutott.

Az öreg tisztelendő sem állotta meg szó nélkül. A második fogás után nagy gravitással felemelkedett pohárral a kezében. Szép szavakkal áldotta meg az új frigyet, aztán így fejezte be szavait:

— Ami a fiatal férj urat illeti, annak az írás szavait citálom... Az írás szerint a részeg embernek a szénás szekér is kitér, de én okosabbnak, ildomosabbnak és célszerűbbnek találom, ha a részeg ember tér ki a szénás szekérnek...

Hatalmas tuss zendült fel utána... Még a drámai anya is jóízűen kacagott. Úgy lehet, először életében...

Zöldi Márton.

jobb rugtatja a községi pótlékokat. Természetesen hozzájárul a rendes évi 800 K is, amelyet az államtól várí évről évre a község.

Sümege, ez a szegény földműves és kisiparosoktól lakott város, amelynek kereskedelmi léte meg éppen alig van, nagy teher alatt nyög. Rá az a rendes 45-50% község pótlék is már a lakosság nagyrésztől szinte a mindennapi kenyér falatját veszi el. Súlyos dolog ezt a terhet még 8%-kal fokozni, amikor alig bírja a lakosság a ráháruló elkerülhetetlen fizetéseket. Azért a képviselőtestületnek nem szabad a dologba végképpen belenyugodni. Meg kell kísérelnie újra és újra, hogy azt az évi 800 koronát adja meg az állam.

Zörgessen addig, amíg meghallgatást nem nyer. Ha az állam támogat gazdag, eleven közgazdasági élettel bíró városokat, nem vonhatja el segítő kezét Sümegtől sem, amely kulturális, igazságszolgáltatási, közigazgatási és pénzügyi szempontból szintén sok állami földadatot végez.

A képviselőtestület legutóbbi gyűlésében akként határozott, hogy az építendő járásbírótság miatt küldöttséget meneszt az igazságügyi kormányhoz. Ez a küldöttség természetleghe ne a belügyminisztériumban és megvilágítva a város helyzetét, kérhetné az adóügyi jegyző fizetésének 800 koronás részletét is.

Kérhetné a multra és a jövőre nézve is.

Forgács.

A hírek rovatában egyik közlemény az elhagyatott gyermekek védelméről szól. Megemlíti hogy a községekre nagy teher hárul ebből. De hát emek a tehernek meg kell lennie, mert azokat a szerencsétlen gyerekeket nem lehet levetni valami magyar Taygetusról, meg vesztükre sem lehet hagyni.

Fontos nemzeti érdek parancsolja, hogy ezeket a gyerekeket meg mentsék a társadalomnak és a nemzeti munkának. De parancsolja a szív is, az emberszeretet.

Nemzeti közérdek lévén megmentésük, le is veszik a községekről a terhet.

Csak Sümegről nem vették le eddig. Pedig ugyancsak számottevő teher. Például a múlt évben 1630 koronára rugott a gondozásba adott gyerekek költsége.

És ebből a nagy pénzből nem kapott még Sümege egy apró vörös krajcárt sem.

Hol történt a hiba? Nem a mi földadunk, hogy kipuhatóljuk, hanem az igenis kötelességünk, hogy rá irányítsuk a figyelmet.

Lám az élelmes Zalaszentgrótot az utolsó fillérig meg kapta az erre fordított költséget.

Eddig Sümege élhetetlen volt a szó üzleti értelmében. Kövesse hát Szentgrótot példáját: tanuljon tőle élelmességet.

Bárd.

H I R K .

— **Tanfelügyelői látogatás.** *Ruzsicska* Kálmán dr. kir. tanácsos tanfelügyelő június 2-án Sümegrre érkezett s megvizsgálta az államilag segített közs. polgári leányiskolát, az állami elemi fiú- és leányiskolát. Mind a két intézet tantestületeivel az iskolai élet minden mozzanatát felölelő értekezletet tartott. A polg. leányiskola mellé női kézimunka tanfolyam szervezését tervezi a kir. tanfelügyelő s a teendő intézkedések érdekében *Cserny Mariska* igazgatót megfelelő eljárásra hívta föl. Nagy elismeréssel adózott a polgári leányiskola vezetése és fejlesztése körül tapasztalt buzgalomnak; egyben a tantestületek odaadó működéséért és elismerő köszönetét fejezte ki *Németh János* közs.

iskola széki elnöknek a polgári leányiskola kapcsán, *Lukonich Gábor* dr. állami iskolai gondnoksági elnöknek pedig az elemi iskolai tanítótestületekkel megtartott konferencia alkalmából fejezte ki hálás köszönetét és kérte a gondnoksági elnököt zárja továbbra is szeretetébe az iskola és a tanítók sorsát. A kir. tanfelügyelő megtekintette az állami kisdudovót is. Megszemlélte az állami elemi iskola monumentális új épületét s legbensőbb háláját és köszönetét fejezte ki *Eitner Zsigmond* képviselőnek azért a hathatós közbenjárásért, mellyel szülőföldének oktatásügye fejlesztésében magának elévülhetetlen érdemet szerzett.

— **Eljegyzés.** György Elek sümegi adóügyi jegyző eljegyezte *Mohos Irmuska* gyömrői tanítónőt.

Petriesek István a csikszeredai állami erdészeti hivatal erdőmérnök-jelöltje pünkösd napján tartotta eljegyzését *Bánfi Alajos* sümegi állami elemi népiskolai igazgató leányával, *Irenkével*.

— **Iskolavizsgálat.** *Feyer Gyula* ipariskolai szakfelügyelő ma délelőtt a helybeli ipariskola megvizsgálása végett Sümegrre érkezett.

— **Áthelyezés.** *Eigner László*t, a sümegi vasúti állomás tisztviselőjét a szolgálat érdekében *Tapolcára* helyezték át. Helyébe *Takács János* tisztviselő gyakornokot nevezték ki *Budapestről*.

— **Lemondás.** *Scheiber József*, a sümegi népbank könyvelője állásáról lemondott. Helyét az igazgatóság *Korpitsch Rezső* stridóvári takarékpénztári könyvelővel töltötte be. Állását augusztus 1-én foglalja el.

— **Virágos Nagykanizsa.** Terjed, egyre terjed a virágok gyönyörű kultusza. Nagykanizsa is belépett a virágos városok sorába. Egyik házának ablaka, erkélye a másik után ölt virágdíszet.

— **Tanítóválasztás.** A zalaszentgróti községi iskola tanítójává *Békefi László*t választotta meg az iskolaszék. A megválasztott tanító fia *Békefi Elek*nek, a télen elhunyt zalakoppányi igazgatótanítónak.

— **Közgyűlés.** A sümegi lövőtársulat évi rendes közgyűlését ma délután 4 órakor tartja meg.

Az elüljáróság választása. Mint értesülünk, *Sólyom Tivadar* főszolgabíró a sümegi elüljáróság választását folyó hó 26-ra tűzte ki.

— **Megyei hírlapkiadó vállalat.** A nagykanizsai Zala részvénytársaság teljesen megalakult. A Nagykanizsán tartott gyűlésen *Bathhány Pál* gróf főispán elnökölt. 450 részvényt már jegyeztek 100 koronájával s $\frac{1}{2}$ -át be is fizették s az így biztosított 45 ezer koronával meg is vették a *Fischelféle* nyomdát és lapot. Lapvezérnek *Trippammer Gyulát* nevezték ki.

— **25 év.** A Csáktornyán megjelenő *Muraköz* lapotársunk most töltötte be fennállásának 25 ik évét. Tartalmas alkalmi számmal ünnepli meg ezt a nevezetes évfordulót. A lap a *Muraközben* fontos nemzeti missziót tölt be. Üdvözzöljünk.

— **Halálozás.** *Glück Rezső* dr., a sümegi izr. hitközség rabbiját nagy csapás sújtotta. Felesége, szül. *Singer Etel* élete 32-ik évében május 31-én hosszú szenvedés után elhunyt. Temetése június 2-án délután ment végbe. Végző tisztességén városunk intelligenciája nagy számban jelent meg, jelétül annak a mély részvételnek, amelyet az élete legszebb szakát élő asszony elhunytá keltett. Először édesapja, *Singer Abraham* várpalotai, azután sógora *Schück Jakab* temesvári, végül *Schönwald Károly* tapolcai rabbi búcsúztatta el mélyen megindító beszédben az elhunytat. Azután megindult a szomorú menet az izr. temetőbe. Bánkódó férjén kívül kis gyermeket hagyott hátra, aki még nem is sejtí, hogy életének egyik legdrágább kincsét veszítette el a jó édes anyában. Haláláról a hitközség a következő gyászjelentést adta ki.

A sümegi izr. hitközség fájdalommal jelenti, hogy *Glück Rezsőné* drné szül. *Singer Etel* úrnő, a hitközség rabbijának neje f. évi

május hó 31-én este 9 órakor, életének 32-ik, boldog házasságának 7-ik évében hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. Hűt telemei f. hó 2-án d. u. 5 órakor fognak a sümegi izr. sírkertben örök nyugalomra térni. Sümegen, 1909 június 1. Aldás és béke lengjen porai felett.

— **Községi takarékpénztárak.** Az osztrákok módjára hazánkban is terjednek a községi takarékpénztárak. Celldömölkön is fölállítják. Evégből 25 városi képviselő terjedelmes memorandumot terjesztett a képviselőtestület elé. Ebből megemlítjük, hogy a pinkafői községi takarékpénztárunk a múlt évben 25 ezer korona tiszta nyeresége volt.

— **Fertőtlenítés.** Zala vármegye elrendelte, hogy minden körjegyzőség és a 2000 lakosnál többet számláló községek fertőtlenítő gépeket kötelesek beszerezni.

— **Idecsatolt községek.** A kisgyőrői körjegyzőségnek négy községe két közigazgatási járásba, a sümegibe és a szentgrótiiba tartozott. Most Kisgyőrő és Vindornyaszőllős községeket is a sümegi járásba csatolták. A két község maga kívánczozott ide.

— **Felhőszakadás.** Május 31-én, pünkösd másnapján délután fél 3 óra tájban hatalmas felhőszakadás zúdult le Sümegrre és vidékére. Mintha csak csöbörből öntötték volna, úgy omlott alá a zuhogó zápor. A felhőszakadás a hegyen károkat okozott, mert erősen kivágta és elhordta a hegyi utakat és lesodorta a földet. Mégis nagy áldás volt az eső. A rákövetkező jó meleg napokban egyszerre neki lendült az elmaradt növényzel fejlődése. Különösen a takarmányműveknek volt hasznos, mert gazdáink a tavalyinál is mostohább takarmányterméstől rettegték.

— **Színház.** Zalaegerszegen *Szalkay* társulata a közönség élénk pártolásával tartja előadásait. *Lukonich Gábor* dr. a helyi színi egyesület elnöke Zalaegerszegen érkekezett *Szalkay Lajossal* s ez kijelentette, hogy szívesen jó Sümegrre, csak csatlolják bele Sümegyet a székesfehérvári kerületbe.

— **Tüzi veszedelem.** Május 31-én délután nagy veszedelem fenyegette *Tekenyét*. A templom mellett tűz támadt s a szélben 6 ház lángba borult. Szerencsére az égés közben éghágorú kerekedett s ez eloltotta a tüzet. Különben az egész község eléghetett volna.

— **Táncmulatság** A sümegcsehi róm. kat. ifjusági egyesület 1909. évi június 13-án, az ifjusági zászlóalap javára jétekönyvcélú nyári táncmulatságot rendez. Belépődíj személyenként 40 fillér. Kezdeté délután 3 órakor. Felülfizetéseket köszönettel fogad és hírlapilag nyugtáz az egyesület. Rossz idő esetén a mulatságot június 20-án tartják meg.

— **Nyílik az akácfa virága.** Valamikor de kopár volt, de sivár volt Sümegnek valamennyi uccája. Mert nem volt rajtuk fa. Csupán a vármegye háza előtt voltak akác-fák, még a 60-as évek idejéből. Ma már uccáinkon szép rendjében olt vonulnak végig az akácok sorai. Most különösen kedves megkapó látványt nyújtanak, mert valamennyi virágba borította a május. Mint óriás fehér bokréta nyúlnak az ég felé illatárjukkal betöltve a levegőt. Szemünk, szívünk gyönyörködik bennük.

— **A községek gyermekvédelmi kiadásai.** Az állami gyermekvédelem szervezése óta a községekre új teher hárul, mert a menedék kötelekében levő hét éven felüli gyermekek után felmerülő gondozási díjakat a községek fizetik. Egyik másik község ezen a címen annyira meg van terhelve, hogy ez a pótladó jelentékeny emelésére vezet. A törvény azonban gondoskodott a községek támogatásáról is. A gyámpénztári tartalékalap kamatjövödelméből segélyalapot létesít s a törvényhatóság ebből az alapból segélyezi az elhagyott gyermekek gondozásainak költségeivel tülterhelt községeket. Zala vármegyében az elhagyott gyermekek segélyalapjának akkora jövedelme volt, hogy a községek által 1908 év végéig fizetett gyermekvédelmi költségeket mind visszatéríthette. A májusi közgyűlés 16.385 K 86 fillért osztott fel a községek között. Természetesen ebből nem

következethető, hogy a községek összes gyermekvédelmi kiadásai a jövőben is fedezetet nyerhetnek, mert fájdalom az elhagyott gyermekek száma folytonosan szaporodik s az alap jövedelme nem mutat rohamos emelkedést. Zalavármegyében a legtöbb elhagyottá nyilvánított gyermek van Zalaszentgróton és vidékén. Zalaszentgróti község 2525 K megtérítést kap a vármegyétől. Az elhagyottá nyilvánított gyermekek legnagyobb része házasságon kívül született s amely községekből sok cselédleány szolgál a városokban, ott sok az elhagyottá nyilvánított gyermek. És bármennyire humanus intézmény is az állami gyermekvédelem, nem méltányos, hogy egyes községeket az azzal járó költségek aránytalanul sújtssanak. Ennek az aránytalanságnak a kiegyenlítésére az elhagyott gyermekek segélyalapja a jövőben is képes lesz, a községek részéről tehát a tulhajtott aggodalmaskodás nincs helyén.

— **Az önálló bankért.** Az önálló bank érdekében ma országos gyűlést tart Budapesten a függetlenségi párt. Ezen Eitner Zsigmond képviselő vezetésével a szentgróti kerületből is nagyobb küldöttség vesz részt.

— **Pályázat ösztöndíjra.** Zalavármegye nagy szülőltének, Deák Ferencnek 100 ik születése napjának emlékére *Deák Ferenc tanulmányi ösztöndíj* néven alapítványt tett. Ez az alap 28.430 K. ennek kamataira a vármegye alispánja pályázatot hirdet. Elnyerheti a budapesti s a kolozsvári tudomány egyetemén, a József-műegyetemen vagy valamelyik hazai jogakadémián tanuló Zalamegyei illetőségű jó tanuló, jó erkölcsű magaviseletű szegénysorsú ifjú. A pályázat határideje július 31-ike. A kérvényt a pályázó főiskolai hatósága útján a vármegyei törvényhatóságához kell küldeni.

— **Vizsgák rendje.** A sümegi állami elemi fiú- és leányiskola vizsga rendje: június 12-én délelőtti hittan a leányoknál, 14-én hittan a fiuknál, 15-én II. fiú osztály, 16-án I. leányosztály, délután izr. hittan, evang. hittan, 17-én II. leányosztály, délután III. leányosztály, 18-án IV. leányosztály, délután V.-VI. leányosztály és farskola 19-én IV. fiúosztály, 21-én I. A) fiúosztály, 22-én I. B) fiúosztály, 23-án III. fiúosztály, 24-én V.-VI. fiúosztály. 25-én isentiszteltet 27-én záró ünnep. A vizsgák délelőtti 8 órakor, délután 2-kor kezdődnek, melyekre az iskola iránt érdeklődők tisztelettel meghívotnak. Sümegen 1909 június 6. Az igazgatóság.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** Sümegen május végéig született 80 egyén, meghalt 68. A szaporodás 12. Házasságra lépett 25 pár.

— **Az egyke ellen.** Vármegyénk is mozgalmat indít a kivándorlással hasonló rangú nemzeti veszedelem, az egyke ellen. Most gyűjteti az anyakönyvvezetőkkel a statisztikai adatokat, hogy 10 évre vizsgálva megállapíthassa, mennyire fejlődött az egy gyermekrendszer. Sümeg még eddig elég szerencsés képet mutat.

— **Építkezés.** Sümeg nem dicsekedhetik, hogy valami erősen épül. Ez évben is csupán három régi házat építenek alapjukból újjá: Hegyi Kálmán, Holba József és a Mautner testvérek az új házak építői.

— **Megyei telefon.** Lassan mégis csak meglesz vármegyénkben is a telefon. Igaz, most csak a vármegye székhelyének a járássok székhelyeivel való összeköttetéséről van szó. Az alispán terveze szerint a következő 5 vonal lesz: 1. Zalaegerszeg—nova—alsó-lendva—csáktornyai, 2. Zalaegerszeg—nagykanizsai—perlak—letenyei, 3. Zalaegerszeg—pacsá—keszthelyi, 4. Zalaegerszeg—szentgróti—sümeg—tapolca—balatonfüredi, 5. a csáktornyai—perlaki vonal. Az előirányzott költség 62.707 K 83 f. Erre a kereskedelmi minisztérium 10.000 koronát adott.

— **Repülőgép.** Mig az egész művelt világ lázas érdeklődéssel figyeli Zeppelin gróf kormányozható léghajó kísérleteit, addig Vas megye egyik falujában Zichyfalván két Máv. alkalmazott Pados és Kossik Lajos kísérleteznek egy általuk konstruált repülő géppel. Egy szombathelyi újság tudósítójának elmon-

dották a feltalálók, hogy a próbapépítési került és hogy a német hadügyi kormány egy képviselője nálunk járt és 200.000. márkát ajánlott fel nekik a repülőgép szerkezetéért, ha az bevállalják. Az ajánlatot visszautasították, mert a magyar kormánytól akarnak segítséget kérni.

— **A bábák fizetése.** A vármegye törvényhatósága a bábák fizetését újra rendezte. E szerint a sümegi járásban Sümegen, Csabrendeken, Nyíradon és Káptalanfán Bodorfával együtt 240—240 K, Óhidon, Mihályfán közösen Kisvásiarhely és Szalapával 180—180 Gógánfán, Szentimrefalván, Bazsin, Csehin, Prágán, Dabroncon, Ukkon, Zalagyömörön Zalerdődön közösen Hejyefővel, Rigácson közösen Megyerrel és Megyessel 120—120, Gaiván, Hosztóton, Zalaszeváron és Szöcön 60—60 K lesz a községi bábák fizetése.

— **A becsehelyi égett ember.** Márciusban történt, hogy Benke József 36 éves becsehelyi gazdálkodó a tódorhegyi pincéje előtt eléve találták. A szerencsétlenül járt embert eltemették. De feljelentések érkeztek az ügyészséghez, hogy Vég József és Lukács István barátaival együtt mulatott Benke a pincében és így valószínű, hogy ők verték agyon és hogy tetűket elpalástolják leöntötték petróleummal és elégették. A holttestet exhumálták a gyanúitokat pedig letartóztatták. Az igazságügyi orvosi tanács véleménye szerint a megégett vizsgálat adatai nem nyújtanak elegendő bizonyosságot arra a föltevére, hogy ennek a megégett embernek a halálát az ellene alkalmazott valamely erőszakos lénykedés okozta volna. Inkább elfogadható az, hogy boros állapotban tiznél melegebben ruhája lángolt és menekülni akarni, a pince előtt érte el a rettenetes tűzhalál. A vizsgálati fogásban levő Vég Józsefet és Lukács Istvánt ezek alapján szabadlábra helyezték és ellenük az eljárást beszüntették.

— **Megostromolt iroda.** Az Országos Gyermekvédő liga nemrégiben nyilatkozatot bocsájtott közre, melyben kötelezőleg kijelentette, hogy az általa rendezett tombolajáték minden egyes sorsjegyre feltétlenül nyer egy arany vagy ezüsttárgyat. A támaszkodók táborá azonban e nyilatkozat után sem színt meg s közülük egy kíváncsiágból felment a Liga sorsjegy irodájába, hogy a nyilatkozatba foglalt állítás igazságáról közvetlenül szerezzen meggyőződést és a nyereménytárgyakat személyesen is megtekintse. Tapasztalatairól a Liga igazgatóságához intézett nyílt levélben számol be, a közvetlenül szerzett meggyőződés alapján erősítvén meg a Liga állításainak igazságát és elragadtatással szólva a nyereménytárgyakat képező ékszeres művészi kidolgozása és izléses voltáról. Ennek nyomán most a sorsjegy iroda egész napon át valóságos oszromnak van kitéve, mert mindenki kíváncsi a szenzációra, hogy milyenek azok az arany és ezüsttárgyak, melyeket 1 korona 50 fillérért olyképpen lehet nyerni, hogy az illető vevő e mellett a sorsjegy vásárlással még egy humanus intézményt is támogat. Sorsjegyek már csak korlátozott számban kaphatók a Liga központi sorsjegyi irodájában Budapest, IV., Ferenciek-teré 4. szám és az egyes dohánytözsdekben. Jótékonysági sorsjegyeknél oly rekord, amelyre eddig alig volt példa!

— **Kiadó lakás.** 2 ucai szobából álló lakás a Rannasser-utca-ban, kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Nyomdásztanulónak felvétetik lapunk nyomdájában jó házból való fiú, ki 2—3 középiskolai osztályt végzett.

Felelős szerkesztő: Éles Károly.

Laptulajdonos és kiadó: Horvát Gábor.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a **szabd. hattyugyógyszertár** által Majna-Frankfurt.

Szükségeiteket a következő Kereskedőknel és Iparosoknál szerezzük be:

BAZSÓ SÁNDOR és FIA kovács és kocsigyártók Árpád-u.

BORSOS JENŐ úri és női cipész. Kész úri és női cipők. Kossuth-ucca.

BERETZKY GYULA fűszer-, liszt- és üvegáru-kereskedése.

BOHM PÁL kézmű-, divatáru kereskedése és vászon gyári raktára. Kossuth Lajos u. CSIZMAZIA ISTVÁN vas- és fűszerkereskedése. Gazdasági magvak. Gazdasági gépek Kiszalud-Szállóval szemben.

DARNAY KÁLMÁN vas- és fűszerkereskedő Gazdasági gépek raktára. Régiségltár.

FISCHER MÓR ecetszesz-, konyak- és likörgyáros, pálinkagyártó, Mosó u.

HORVÁTH LAJOS borbély és fodrász Kossuth Lajos-ucca.

Id. HORVÁTH JÓZSEF úri és női cipész, Kossuth Lajos ucca. (Balasits-féle ház)

HULLAY LAJOS építőmester Árpád-ucca 454 sz.

JANKÓ ÁRPÁD úri és női cipők. Márkus-féle Áruház mellett.

IOÓS ANTAL borbély és fodrász. Kossuth Lajos ucca. Épstein ház.

KELT JENŐ bérkocsitulajdonos és vendégfős. Mihályfai ucca 82. sz.

KESZLER PÁL kocsigyártó és szobafestő. Mihályfai ucca.

KOVÁCS LAJOS férfi és női cipész üzlete Gyógyszertár mellett.

KLAFFL LAJOS épület- és bútorsztalos. Temetkezési vállalkozó. Nagy koporsó-raktár.

KLEIN MÓR pék üzlete. Hazai sörök raktára.

KOHN TESTVÉREK vaskereskedése, gépraktár. Kossuth Lajos-ucca.

KOVÁCS VILMOS vegyeskereskedő és korcsmáros. Mihályfai-ucca.

KORBÉLY FERENC sütő üzlete. Árpád-ucca 287. sz.

KOVÁCS ZSIGMOND borbély és fodrász. LÖWY NÖVÉREK női ruha varróterme Deák Ferenc ucca.

MAUTHNER SAMU vegyeskereskedő. Keszthelyi-ucca.

MÁRKUS SALAMON FIA áruháza. Kossuth Lajos-ucca.

MÉSTERHÁZY SÁNDOR vendéglős a Kiszalud-szálló tulajdonosa.

MÉSZÁROS SÁNDOR hentes. Kossuth Lajos-ucca.

ORBÁN ISTVÁN kávéháza. Kossuth-ucca

PENTZ MIHÁLY kőfaragómester, nagy söraktár. Árpád-ucca.

PAULINYI JÓZSEF lisztkereskedése, gabonacsere. Flórián-ter és Árpád-ucca sarkán.

ROTHSCHILD SÁNDOR épületfa- és deszkakereskedő Rendeki-ucca.

SCHNITZLER SAROLTA kézimunka üzlete és harisnyakötődéje. Kossuth-ucca.

SCHRÖDER JÓZSEF vasuti vendéglős.

SKALAK MIHÁLY vendéglős, Árpád-ucca

SZIJARTÓ GYÖRGY templom-, szoba- és címfestő. A plébánia templom mellett.

SZELESTEY GÉZA beszálló vendéglője az Arany-báránny-hoz.

TASCHEK JÁNOS építőmester és vállalkozó. Váralja utca 35 szám. Major festő-féle ház.

TÓTHI GYULA férfi- és gyermekruha raktára, Flórián-ter.

WÜRZBURGER JAKAB vegyes, porcellán- és üvegáru nagykereskedése

209. sz. 1909.

Árverési hirdetemény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102 §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a székesfehérvári kir. törvényszék 1909. évi 2682 számú végzése következtében Dr. Kransz Zsigmond székesfehérvári ügyvéd által képviselt Wiener Ignác és fia székesfehérvári cég javára 766 K 99 f. s jár. erejéig 1909 évi április hó 16 án foganatosított biztosítási végrehajtás után le és felülfoglalt és 640 K-ra becsült következő ingóságok, u. m. csizmák varrógép és vásározó láda nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a sümegi kir. járásbíró 1909-ik évi V. 132/3 számú végzése folytán 766 K 99 f. tőkekövetelés, ennek 1908 évi október hó 3 napjától járó 6 % kamatai és eddig összesen 142 K 67 fillérben bíróilag megállapított költségek erejéig Zala-Szen-Gróthon végrehajtást szenvedett lakásán leendő megtartására 1909 évi június hó 11-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül ki tüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. tc. 107. és 108. § ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérők szükségén esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. tc. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Sümegben, 1909 évi május hó. 27. napján.

Vértessy kir. bír. v. hajtó

Hirdetéseket

jutányos áron felvesz
a kiadóhivatal.

Hirdetmény.

Az 1886 évi 22 t. cz. §. 2-ik bekezdése alapján ezennel közhírré teszem, hogy Sümeg nagyközség, községi választóinak 1909 évre kiigazított névjegyzéke a városházán 5 napon át vagyis 1909 június 6 től június 11 ig. közszemlén van.

Sümeg 1909 június 5-én.

György Elek.

Lakások, gazdasági épületek

fedésére szolgáló vízátthatlan

kátrányos fedőlemezt,

kátrányos pépszalagot és

kátrányt állandóan raktáron tart

és a legolcsóbban árusít

Würzburger Jakob, Sümeg.

Egy jeles képzettségű szaksegédet hoztván,

fogorvosi műtermemben

mindenfélé rágásra és beszédre alkalmas kaucsuk lemezű és lemez nélküli műdarabokat, arany koronákat, csapos fogakat, hidmunkákat a megrendelés napján elkészíték.

VIDÉKIEK MEGVÁRHA TJÁK.

Hibás állású és tört darabokat 2 óra alatt kijavítok.

Öntött arany. égetett (nem utánczott) porcellán, platina, cement fogtömés.

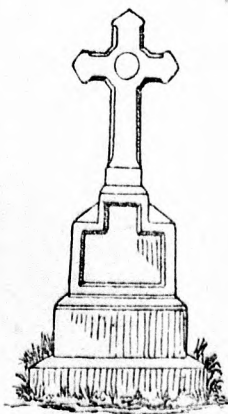
Érzéstelenített fog- és gyökérhúzás!

Mérsékelt ár, több évi jótállás. Rendelés d. e. 8-tól d. u. 6-ig.

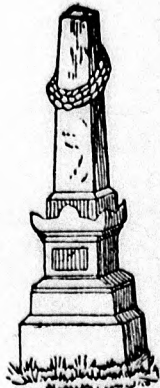
Dr. Kóródi Simon fogorvos,
Pápa, Jókai Mór-utca, 16-ik szám. I. emelet (Blum-féle ház.)

Pentz Mihály

kőfaragómester Sümegben.

Dús választék mindenfélé sírköben. Ugymint: márvány, gránit, szienit, labrador és porfirból. Síremlékeket, uti kereszteteket, szentháromság szobrokat, épület- és minden egyéb e szakmába vágó munkákat és javításokat jutányos áron elvállal és izléses kivitelben készít.

Mindennemű
nyomtatványokat

jutányos áron és izléses kivitelben készít

Horvát Gábor

könyvnyomdája Sümegen

Mindennemű
könyvkötőmunkák

elfogadtatnak